

WARUNKI PRACY I WYPADKI PRZY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2008 R.

93-176 Łódź ul. Suwalska 29
tel. 42 6839-100, 6839-101

<http://www.stat.gov.pl/lodz/>
mail: SekretariatUSLDZ@stat.gov.pl

UWAGI METODYCZNE

Pracujący jest to zbiorowość osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód, do której zaliczono:

Warunki pracy	Wypadki przy pracy
1) pracowników najemnych, tj. osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, wybór lub mianowanie);	1) pracowników najemnych, tj. osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, bez pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz bez właścicieli zwierząt gospodarskich nie posiadających użytków rolnych;	2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, bez pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych: a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce), b) osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
3) osoby wykonujące pracę nakładczą;	3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
4) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);	4) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
5) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych.	5) członków spółdzielni produkcji rolniczej i członków spółdzielni kółek rolniczych;
-	6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Zatrudnieni są to pracownicy, z którymi zawarto stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania lub wyboru.

Warunki pracy

Badaniu podlegają podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób, należące do sekcji: **rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo** (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej, hodowli i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową), **rybactwo** (bez rybołówstwa w wodach morskich), **przemysł** - górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, **budownictwo, handel i naprawy, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości i firm** (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki oraz prowadzenia prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), **edukacja** (w zakresie szkolnictwa wyższego), **ochrona zdrowia i pomoc społeczna** (bez opieki wychowawczej i społecznej), **działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała** (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych).

Warunki pracy jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się: czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.

Przez **zagrożenie szkodliwymi czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy** rozumie się wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy, których stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące najwyższe dopuszczalne stężenie i najwyższe dopuszczalne natężenie, polskie normy lub inne normy higieniczne.

Przez **zagrożenie szkodliwymi czynnikami związanymi z uciążliwością pracy**, rozumie się szkodliwy wpływ na pracownika czynności roboczych wykonywanych, np. w wymuszonej pozycji ciała, w warunkach ciężkiego wysiłku fizycznego lub w warunkach szczególnej uciążliwości.

Osobozagrożenia jest to suma działających na pracownika szkodliwych czynników. Jeśli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

Świadczenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub szczególnie uciążliwych dotyczą: posiłków profilaktycznych wydawanych nieodpłatnie w ramach dożywiania specjalnego, pracownikom zatrudnionym stale przy pracach szczególnie szkodliwych dla zdrowia, wykonującym stale ciężkie lub uciążliwe prace na otwartej przestrzeni w okresie zimowym, inne prace narażające organizm na nadmierne ochłodzenie, jak również wykonującym prace w szczególnie trudnych warunkach; napijów; innych środków odżywczych wydawanych pracownikom na podstawie branżowych układów pracy lub innych przepisów; dotatków pieniężnych wypłacanych pracownikom wykonującym pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych, jeżeli odpowiednie przepisy przewidują możliwość ich wypłacenia; skróconego czasu pracy, tj. krótszego od ustawowego czasu pracy w danej grupie zawodowej; dotatkowych urlopów (płatnych); innych uprawnień, np. możliwość wcześniejszego, niż ogólnie przyjęto, przejścia na emeryturę.

Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych są to należne pracownikom, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a także członkom rodzin pracowników zmarłych wskutek takiego wypadku lub choroby, wypłaty: odszkodowań z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci pracownika; odszkodowań za przedmioty utracone lub uszkodzone wskutek wypadku przy pracy; świadczeń wyrównawczych wypłaconych pracownikom, którzy wskutek wypadku przy pracy doznali stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu (co najmniej w 20%) i w związku z tym osiągają wynagrodzenia zmniejszone co najmniej o 10% (z wyłączeniem pracowników pobierających rentę inwalidzką); dotatków wyrównawczych z tytułu przeniesienia do innej pracy wskutek objawów choroby zawodowej, trwającej do trzech miesięcy (w niektórych przypadkach do sześciu miesięcy), jeżeli przeniesienie do innej pracy powoduje obniżenie wynagrodzenia; zasiłków wyrównawczych wypłacanych (w okresie do 24 miesięcy) pracownikom ze zmniejszoną sprawnością do pracy, których wynagrodzenie uległo obniżeniu, wskutek poddania się rehabilitacji zawodowej w celu adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy.

Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

Wypadki przy pracy

Statystykę wypadków przy pracy osób pracujących prowadzi się w oparciu o informacje i dane o tych wypadkach w całej gospodarce narodowej (poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi) uzyskiwane ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Badaniem statystycznym objęte są wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego czy na karcie wykazana została niezdolność do pracy, czy nie (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego).

Wypadki przy pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za **jeden wypadek przy pracy** liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również zbiorowym.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy** uważa się również nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 5) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 6) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 7) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 8) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 9) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 10) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium;

Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Wydarzenie będące **odchyleniem od stanu normalnego**, to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

Wydarzenie powodujące uraz opisuje, w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

Czynnik materialny związany z czynnością wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku to maszyna, narzędzie, inny obiekt używany przez poszkodowanego w chwili, gdy uległ on wypadkowi. **Czynnik materialny związany z odchyleniem (będący źródłem urazu)** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, który ma bezpośredni związek z wydarzeniem będącym odchyleniem od stanu normalnego (z którym kontakt stał się przyczyną urazu fizycznego lub psychicznego).

Przyczyny wypadku są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem, w tym również z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika.

Szczegółowe uwagi metodyczne zamieszczone są w publikacjach GUS, pt.: „*Warunki pracy w 2008 r.*” oraz „*Wypadki przy pracy w 2007 r.*”.

WARUNKI PRACY

W 2008 r. badaniem warunków pracy objętych było w skali całego kraju odpowiednio ponad 5245,4 tys. i ponad 5358,5 tys. osób zatrudnionych. Zbiorowość objęta badaniem w województwie łódzkim stanowiła w 2008 r. 332,6 tys. osób, czyli 6,2% ogólnej liczby osób zatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób we wszystkich sekcjach gospodarki narodowej (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

Spośród osób objętych badaniem warunków pracy w Polsce 2383,0 tys. w 2007 r. i 2430,9 tys. w 2008 r., a więc 45,4% osób (w obydwu latach) było zatrudnionych w warunkach zagrożenia. W przypadku województwa łódzkiego liczba osób zatrudnionych w zakładach, w których wystąpiły jakiegokolwiek zagrożenia w 2008 r. wyniosła odpowiednio prawie 120,7 tys. osób – stanowiły one 36,3% badanej zbiorowości (przed rokiem 32,8%). W analizowanym okresie odsetek osób zatrudnionych w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia, był w województwie łódzkim zdecydowanie niższy, niż przeciętnie w skali kraju.

TABL. 1. ZBIOROWOŚĆ OBJĘTA BADANIEM W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba zatrudnionych w zakładach					
	objętych badaniem	w których w ciągu roku zagrożenia		objętych badaniem	w których w ciągu roku zagrożenia	
		nie wystąpiły	wystąpiły		nie wystąpiły	wystąpiły
	2007			2008		
OGÓŁEM	342969	230340	112629	332624	211933	120691
sektor publiczny	92982	51826	41156	90269	54735	35534
sektor prywatny	249987	178514	71473	242355	157198	85157
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo; rybactwo	2875	2218	657	2755	2095	660
Przemysł	194695	114725	79970	179703	95286	84417
w tym:						
przetwórstwo przemysłowe	172749	105787	66962	157562	88036	69526
Budownictwo	21756	14735	7021	21542	15494	6048
Handel i naprawy	45443	42206	3237	50377	38843	11534
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	23747	19576	4171	22034	18141	3893
Obsługa nieruchomości i firm	4773	4031	742	4943	4507	436
Edukacja	12785	6319	6466	13259	6493	6766
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	33448	24500	8948	34774	28608	6166
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	3447	2030	1417	3237	2466	771

W tabelicy 1 przedstawiono szczegółowe informacje na temat liczby osób objętych badaniem warunków pracy w województwie łódzkim oraz zatrudnionych w zakładach pracy, w których wystąpiły, bądź nie wystąpiły zagrożenia w miejscu pracy. W 2008 r. sekcjami o najniższym i najwyższym udziale zatrudnionych w zakładach pracy, w których miały miejsce jakiegokolwiek zagrożenia były: „Obsługa nieruchomości i firm” – 8,8% oraz „Edukacja” – 51,0%. Warto zauważyć, że „Edukacja” wciąż pozostaje jedyną sekcją PKD z liczbą osób zatrudnionych w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia przewyższającą liczbę osób zatrudnionych w zakładach pracy, w których omawiane zagrożenia w miejscu pracy nie wystąpiły. Struktura osób zatrudnionych w zakładach pracy, w których wystąpiły zagrożenia (struktura pionowa, względem ogólnej liczby odnotowanych zagrożeń) wskazuje, że najwięcej, tj. ponad 84,4

tys. ze 120,6 tys. osób (69,9%) przypadało na zakłady przemysłowe¹. W 2008 r. odnotowano w przemyśle wzrost o 5,6% (o ponad 4,4 tys.) liczby osób zatrudnionych w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia. W podmiotach przetwórstwa przemysłowego przyrost osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, gdzie zagrożenia wystąpiły, wyniósł 3,8% (ponad 2,5 tys.). Jednocześnie udział osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia w przetwórstwie przemysłowym (gdzie zagrożenia wystąpiły) wyniósł w 2008 r. 82,4% ogółu zatrudnionych w przemyśle. Największy w ujęciu względnym przyrost osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia w 2008 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w sekcji „Handel i naprawy” – liczba pracujących w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia wzrosła tam z 3237 do 11534 osób. Z kolei największy spadek liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w sekcji „Obsługa nieruchomości i firm” i „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała”.

W tablicy poniżej zaprezentowano dane o osobach faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia w województwie łódzkim. Ich liczba zmniejszyła się z 24,7 tys. osób w 2007 r. osób do prawie 23,8 tys. osób w 2008 r., tj. o 3,9%. Liczba kobiet faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia zwiększyła się z 6,8 tys. do ponad 7,3 tys., tj. o 7,6%. W konsekwencji nastąpiło zwiększenie udziału kobiet w ogólnej liczbie osób faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia z 27,6% do 30,9%. Odsetek kobiet zatrudnionych w warunkach zagrożenia z punktu widzenia rodzaju działalności jest zróżnicowany. W 2008 r. wysoki udział kobiet wśród ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w sekcji: „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (78,6%) oraz „Edukacja” (55,3%), z kolei najniższy w sekcji „Budownictwo” (1,5%).

TABL. 2. OSOBY ZATRUDNIONE W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG PŁCI I SEKCJI PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia			
	ogółem		w tym kobiety	
	2007		2008	
OGÓŁEM	24721	6811	23761	7331
sektor publiczny	5814	1636	5384	1785
sektor prywatny	18907	5175	18377	5546
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	253	25	207	24
Przemysł	18917	4901	17230	4862
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	16757	4848	15247	4806
Budownictwo	1701	20	1753	26
Handel i naprawy	1234	431	1752	730
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	264	39	707	263
Obsługa nieruchomości i firm	138	48	44	10
Edukacja	826	489	856	473
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1205	858	1072	843
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	183	-	140	100

¹ W tablicy 1 zestawiona została całkowita liczba osób zatrudnionych w podmiotach podlegających badaniu, bez względu na fakt, czy w danym podmiocie wystąpiło jakiegokolwiek zagrożenie, czy też nie. Natomiast dane w tablicy 2 dotyczą wyłącznie osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Udział faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia (por. tablica 2) w ogólnej liczbie osób zatrudnionych w zakładach, w których w ciągu roku wystąpiły zagrożenia (por. tablica 1) w latach zmniejszył się z 21,9% w 2007 r. do 19,7% w roku 2008.

TABL. 3. ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG GRUP I NASILENIA ZAGROŻENIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Zagrożenia związane					
			ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
OSOBY								
OGÓŁEM	24721	23761	15686	14092	6191	7122	2844	2547
sektor publiczny	5814	5384	3596	3007	1654	1953	564	424
sektor prywatny	18907	18377	12090	11085	4537	5169	2280	2123
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	253	207	138	64	54	51	61	92
Przemysł	18917	17230	12208	10629	4405	4646	2304	1955
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	16757	15247	11348	9818	3302	3612	2107	1817
Budownictwo	1701	1753	744	890	795	730	162	133
Handel i naprawy	1234	1752	718	794	355	723	161	235
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	264	707	131	168	103	480	30	59
Obsługa nieruchomości i firm	138	44	86	19	25	0	27	25
Edukacja	826	856	820	851	-	0	6	5
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1205	1072	773	604	423	458	9	10
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	183	140	68	73	31	34	84	33
NA 1000 ZATRUDNIONYCH								
OGÓŁEM	72,1	71,4	45,7	42,4	18,1	21,4	8,3	7,7
sektor publiczny	62,5	59,6	38,7	33,3	17,8	21,6	6,1	4,7
sektor prywatny	75,6	75,8	48,4	45,7	18,1	21,3	9,1	8,8
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	88,5	75,5	48,3	23,3	18,9	18,6	21,3	33,6
Przemysł	97,2	95,9	62,7	59,1	22,6	25,9	11,8	10,9
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	97,0	96,8	65,7	62,3	19,1	22,9	12,2	11,5
Budownictwo	78,2	81,4	34,2	41,3	36,5	33,9	7,4	6,2
Handel i naprawy	27,2	34,8	15,8	15,8	7,8	14,4	3,5	4,7
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	11,1	32,1	5,5	7,6	4,3	21,8	1,3	2,7
Obsługa nieruchomości i firm	28,9	8,9	18,0	3,8	5,2	0,0	5,7	5,1
Edukacja	64,6	64,6	64,1	64,2	-	0,0	0,5	0,4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	36,0	30,8	23,1	17,4	12,6	13,2	0,3	0,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	53,1	43,2	19,7	22,6	9,0	10,5	24,4	10,2

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Na korzystniejsze warunki pracy w podmiotach gospodarki narodowej w województwie łódzkim w porównaniu z podmiotami w skali kraju wyraźnie wskazuje liczba osób faktycznie zatrudnionych

w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych objętych badaniem (zatrudnieni w warunkach zagrożenia liczeni tylko 1 raz w grupie czynnika przeważającego)². Omawiany wskaźnik wyniósł w 2008 r. dla Polski 112,2 osoby (w 2007 r. – 113,2 osoby), podczas gdy w województwie łódzkim kształtował się na poziomie 71,4 osoby (w 2007 r. – 72,1 osoby). Zarówno w skali całego kraju, jak i województwa łódzkiego najwięcej zagrożeń w pracy związanych było ze środowiskiem pracy, a w dalszej kolejności z uciążliwością pracy i czynnikami mechanicznymi, tj. pracą z niebezpiecznymi maszynami.

Jak podano, w skali województwa łódzkiego wskaźnik osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 osób (zatrudnionych) zmniejszył się z 72,1 do 71,4 osób, w tym ze względu na zagrożenia związane ze środowiskiem pracy z 45,7 do 42,4 osób, a w przypadku zagrożeń związanych z czynnikami mechanicznymi z 8,3 do 7,7. Wzrósł natomiast z 18,1 do 21,4 osób wskaźnik zagrożeń związanych z uciążliwością pracy. W 2008 r. największy spadek ogólnego wskaźnika zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w sekcji „Obsługa nieruchomości i firm” o 20 osób, a w przemyśle, najliczniejszym pod względem osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, o 1,3 osoby. Jedynie w trzech sekcjach, tj. „Budownictwo”, „Handel i naprawy” oraz „Transport, gospodarka magazynowa i łączność” odnotowano wzrost liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, odpowiednio o 3,2, 7,6 oraz 21,0 osób na 1000 zatrudnionych.

Analiza warunków w miejscu pracy (por. tablica 3) mierzona liczbą osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia wskazuje, że najwięcej zagrożeń związanych było ze środowiskiem pracy (przekroczenie norm polskich, norm higienicznych), które dotyczyły odpowiednio 15,7 tys. osób w roku 2007 i 14,1 tys. osób w roku 2008 (spadek o 10,2%). Zagrożenia związane z uciążliwością pracy, tj. czynniki szkodliwe występujące w procesie pracy dotyczyły ponad 7,1 tys. osób (wzrost o 15,0%), a liczba osób zagrożonych czynnikami mechanicznymi zmniejszyła się z ponad 2,8 tys. osób do ponad 2,5 tys. osób (spadek o 10,4%). Zagrożenia związane z każdą z tych trzech wymienionych grup występowały przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym, na które w 2008 r. przypadało od 53,3% do 74,1% danego rodzaju zagrożeń ogółem.

Ze szczegółowej analizy zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia (por. tablica 4) wynika, że zdecydowanie najczęstszym zagrożeniem spośród czynników związanych ze środowiskiem pracy był hałas, na który w 2008 r. narażonych było 26,7 osób przypadających na 1000 zatrudnionych objętych badaniem (w 2007 r. 30,8 osób), w tym w przemyśle 44,8 osób (w 2007 r. 49,0 osób) – zatrudnieni liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. Kolejne, choć już nie tak znaczne zagrożenie, stanowiły pyły przemysłowe (zwałkoniające, rakotwórcze i inne), na które w 2008 r. narażonych było 4,6 osób na 1000 zatrudnionych (w 2007 r. 4,8 osób), w tym w przemyśle 7,2 osoby (w 2007 r. 7,8 osób). Natomiast trzecim pod względem intensywności zagrożeniem był mikroklimat zimny. Liczba osób zagrożonych pracą w pomieszczeniach o temperaturze poniżej 14°C i wilgotności powietrza powyżej 65% wyniosła w 2008 r. 2,2 osoby, a w przemyśle wskaźnik zagrożenia mikroklimatem zimnym w 2008 r. wyniósł średnio 2,6 osoby na każde 1000 zatrudnionych.

Wśród zagrożeń związanych z uciążliwością pracy dominują nadmierne obciążenia fizyczne. W 2008 r. liczba osób przypadająca na 1000 zatrudnionych, zagrożonych tym czynnikiem wyniosła 8,9 osób, w tym w przemyśle 11,1 osób (w 2007 r. odpowiednio 8,8 i 11,9 osób na 1000 zatrudnionych).

² Wskaźnik bierze pod uwagę zmiany zarówno w grupie osób pracujących w warunkach zagrożenia, jak i w ogólnej liczbie osób zatrudnionych w badanych podmiotach, stanowiących punkt odniesienia.

Również stosunkowo często występowały zagrożenia związane z czynnikami mechanicznymi: w 2008 r. narażonych na nie było 8,3 osób na każde 1000 zatrudnionych (rok 2007 – 8,5 osób), w tym w przemyśle odpowiednio 11,4 osób (rok 2007 – 12,1 osób).

TABL. 4. ZATRUDNIENI^A W WARUNKACH ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			W tym w przemyśle		
	2007	2008		2007	2008	
	na 1000 zatrudnionych	2007 =100		na 1000 zatrudnionych	2007 =100	
Zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy.....	49,7	47,6	95,8	67,6	66,4	98,2
substancje chemiczne	1,8	1,8	100,0	1,6	1,4	87,5
pyły przemysłowe ^b	4,8	4,6	95,8	7,8	7,2	92,3
hałas.....	30,8	26,7	86,7	49,0	44,8	91,4
wibracja (drgania).....	1,5	1,6	106,7	1,1	1,8	163,6
mikroklimat gorący.....	2,0	1,9	95,0	2,8	3,0	107,1
mikroklimat zimny.....	2,1	2,2	104,8	2,8	2,6	92,9
promieniowanie jonizujące	0,3	0,3	100,0	-	-	-
promieniowanie laserowe	0,2	0,1	50,0	0,1	-	-
promieniowanie nadfioletowe	0,1	0,1	100,0	-	-	-
promieniowanie podczerwone	0,4	0,2	50,0	0,6	0,1	16,7
pole elektromagnetyczne.....	0,5	0,7	140,0	0,2	0,3	150,0
Zagrożenia związane z uciążliwością pracy	19,2	24,4	127,1	24,4	30,8	126,2
nadmierne obciążenia fizyczne	8,8	8,9	101,1	11,9	11,1	93,3
niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy.....	4,7	3,3	70,2	5,9	5,5	93,2
inne czynniki.....	5,7	12,2	214,0	6,7	14,2	211,9
Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	8,5	8,3	97,6	12,1	11,4	94,2

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Zwłókniające, rakotwórcze i inne.

Formą przeciwdziałania zagrożeniom w miejscu pracy jest ich likwidacja lub ograniczenie (por. tablica 5). W 2008 r. w grupie czynników związanych ze środowiskiem pracy zlikwidowano lub ograniczono 7,9 tys. osobozagrożeń (w 2007 r. – 7,1 tys. osobozagrożeń). Wskaźnik likwidacji tego typu zagrożeń był w 2008 r. wyższy niż w 2007 r. i wyniósł odpowiednio 23,7 wobec 20,7 osobozagrożeń na 1000 zatrudnionych. Wskaźnik osobozagrożeń występujących wśród zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy według stanu na koniec 2008 r. w porównaniu z końcem 2007 r. zmniejszył się z 49,7 do 47,6 osobozagrożeń. W ujęciu absolutnym nastąpił spadek liczby omawianych osobozagrożeń z 17,1 tys. do ponad 15,8 tys. W 2008 r. dokonano likwidacji lub ograniczenia prawie 4 tys. osobozagrożeń związanych z uciążliwym charakterem pracy (w 2007 r. było ich ponad 2 tys.), skutkiem czego wskaźnik likwidacji tego typu zagrożeń w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych wzrósł w 2008 r. w stosunku do roku poprzedniego z 6,0 do 11,9 osobozagrożeń. Niemniej jednak według stanu na dzień 31 grudnia liczba osobozagrożeń przypadających na 1000 zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z uciążliwością pracy wzrosła z 19,2 w 2007 r. do 24,4 w 2008 r. tj. z 6,6 tys. do ponad 8,1 tys.

TABL. 5. LIKWIDACJA LUB OGRANICZENIE ZAGROZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2008 r. Na 1000 zatrudnionych w danej zbiorowości B – 2007 r. C – 2008 r.		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia					
		w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia				ujawnio- no ^a	stan w dniu 31 grudnia
		zlikwidowano lub ograniczono			razem		
		do poziomu zgodnego z normą	ograni- czono	razem			
osobozagrozenia							
Zagrozenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy	A	7898	2990	4908	2140	15832	
	B	20,7	12,3	8,3	6,7	49,7	
	C	23,7	9,0	14,8	6,4	47,6	
substancje chemiczne ^b		478	202	276	77	594	
pyły przemysłowe ^c		761	268	493	260	1530	
hałas		4811	1759	3052	1210	8890	
wibracja		388	155	233	67	523	
mikroklimat gorący		227	118	109	74	628	
mikroklimat zimny		258	93	165	386	740	
promieniowanie jonizujące		47	31	16	6	85	
promieniowanie laserowe		17	7	10	-	39	
promieniowanie nadfioletowe		29	23	6	-	22	
promieniowanie podczerwone		92	77	15	-	57	
pole elektromagnetyczne		175	136	39	6	224	
inne szkodliwe czynniki ^d		615	121	494	54	2506	
Zagrozenia związane z uciążliwością pracy	A	3950	1849	2101	2139	8121	
	B	6,0	3,4	2,6	2,7	19,2	
	C	11,9	5,6	6,3	6,4	24,4	
nadmierne obciążenia fizyczne		1737	1106	631	199	2948	
niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy		701	512	189	381	1114	
inne czynniki ^d		1512	231	1281	1559	4059	
Zagrozenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczegól- nie niebezpiecznymi	A	844	431	413	550	2770	
	B	2,7	1,6	1,0	1,2	8,5	
	C	2,5	1,3	1,2	1,7	8,3	

a Łącznie z zagrożeniami nowopowstałymi. b Łącznie z substancjami rakotwórczymi i mutagennymi. c Zwłókniające, rakotwórcze i inne. d Niewymienionymi wyżej.

W roku 2008 odnotowano zbliżoną do roku poprzedniego sytuację w zakresie zagrożeń czynnikami mechanicznymi, związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi. Stopień likwidacji osobozagrożeń w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych wynosił 2,7, natomiast liczba tego rodzaju osobozagrożeń według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosła 8,3 na 1000 zatrudnionych (przed rokiem 8,5).

Innym profilaktycznym przeciwdziałaniem zagrożeniom w miejscu pracy jest ocena ryzyka zawodowego, czyli kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia się stanu zdrowia pracownika w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa (por. tablica 6). W 2008 r. w województwie łódzkim przeprowadzono ocenę ryzyka zawodowego dla 141,8 tys. osób (w 2007 r. dla 138,3 tys. osób), z czego wyeliminowano bądź ograniczono ryzyko zawodowe występujące w przypadku 42,7 tys. osób (rok wcześniej wśród ponad 40,0 tys. osób). W 2008 r. najwięcej, tj. prawie 25,8 tys. osób objęto działaniami w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń dotyczących ochrony indywidualnej pracownika (w 2007 r. ponad 22,7 tys. osób). W stosunku do prawie 16,1 tys. osób (w 2007 r. do prawie 13,4 tys. osób) zastosowano środki, w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń organizacyjnych. Natomiast środki w zakresie eliminowania i ograniczania ryzyka

zawodowego związanego z zagrożeniami technicznymi zastosowano w 2008 r. wobec prawie 11,4 tys. osób, przy blisko 11,2 tys. osób w roku poprzednim.

TABL. 6. ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO WEDŁUG SEKCJI PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego		
			techniczne	organizacyjne	ochrony indywidualnej
w osobach					
OGÓŁEM	141790	42668	11353	16083	25769
sektor publiczny	43426	9999	2213	3562	7339
sektor prywatny	98364	32669	9140	12521	18430
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	1020	306	40	72	205
Przemysł	81959	23883	8140	7647	14695
w tym:					
przetwórstwo przemysłowe	68798	22215	7529	6809	13450
Budownictwo	10719	4036	871	1284	2801
Handel i naprawy	17081	6406	797	4159	2261
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	13386	3661	301	667	2851
Obsługa nieruchomości i firm	1821	193	78	72	89
Edukacja	1187	151	6	128	18
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	13495	3687	993	1982	2657
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1122	345	127	72	192

W tabelicy 7 zebrano informacje o liczbie osób korzystających ze świadczeń przysługujących osobom pracującym w warunkach szkodliwych, bądź uciążliwych dla zdrowia. Najbardziej rozpowszechnionym rodzajem świadczeń dodatkowych w 2008 r. (podobnie jak w 2007 r.) były: napoje, dodatki pieniężne oraz posiłki profilaktyczne, stanowiące odpowiednio 48,6%, 17,5% i 16,1% świadczeń (47,9%, 17,8% i 16,5% przed rokiem). Niemniej jednak w ujęciu absolutnym w 2008 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, nastąpił spadek liczby osób korzystających ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych o 7,5% ze 193,0 tys. do 178,5 tys. osób. Spadek dotyczył wszystkich rodzajów świadczeń za wyjątkiem skróconego czasu pracy. Liczba korzystających z posiłków profilaktycznych zmniejszyła się o 3136 osób tj. o 9,8%, liczba otrzymujących dodatki pieniężne zmniejszyła się o 3147 osób, tj. o 9,1%, a korzystających z napojów o 5572 osób, tj. o 6,0%. Porównując najbardziej znaczące zmiany, jakie zaszły w 2008 r. w stosunku do roku ubiegłego wewnątrz sektorów gospodarki w województwie można zauważyć, że: w sektorze publicznym nastąpił przyrost (o 6,4%) liczby osób korzystających z posiłków profilaktycznych oraz spadek (o 41,9%) liczby osób korzystających z dodatkowych urlopów. W sektorze prywatnym odnotowano spadek (o 30,5%) liczby osób korzystających z dodatkowych urlopów, a przyrost (o 165,4%) liczby osób korzystających ze skróconego czasu pracy, powodujący wzrost znaczenia wymienionego świadczeniem w sektorze.

TABL. 7. ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
	2007			2008		
	osoby korzystające					
Posiłki profilaktyczne.....	31929	14965	16964	28793	15922	12871
Napoje.....	92352	21254	71098	86780	19179	67601
Inne środki odżywcze.....	5728	2311	3417	4912	2114	2798
Dodatki pieniężne.....	34435	19589	14846	31288	19073	12215
Skrócony czas pracy.....	1925	1543	382	2713	1699	1014
Dodatkowe urlopy.....	3822	3422	400	2266	1988	278
Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.....	22773	14806	7967	21704	13713	7991

a Stan w połowie grudnia.

W 2008 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w skali Polski nastąpił wzrost kosztów świadczeń ogółem z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 89356,3 tys. zł do 94298,0 tys. zł (o 4941,7 tys. zł, czyli o 5,5%). Jednocześnie odnotowano spadek wartości odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych o 439,0 tys. zł, a ich udział w kosztach świadczeń ogółem zmniejszył się z 93,6% do 88,2%. Z kolei pod względem świadczeń wyrównawczych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (za stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu) wypłaconych w skali całego kraju odnotowano wzrost o 3594,7 tys. zł, który spowodował wzrost ich udziału w wartości świadczeń ogółem z 5,3% w 2007 r. do 8,8% w 2008 r.

W województwie łódzkim nie odnotowano tak znacznych zmian, jak w skali całego kraju. Ogólna kwota świadczeń wypłaconych na skutek wypadków przy pracy i chorób zawodowych w roku 2008 (por. tablica 8) zmniejszyła się o 19,5 tys., tj. o 0,7%, do 2754,5 tys. zł. Udział wartości odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w ogólnej wartości świadczeń zmniejszył się z 96,4% do 94,5%, a w wartościach bezwzględnych wspomniane wydatki zmniejszyły się o 71,0 tys. zł. Z kolei udział świadczeń wyrównawczych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w kosztach ogółem zwiększył się z 3,6% do 4,9%, czyli o 36,6 tys. zł.

W 2008 r., jak przed rokiem największa część kwoty świadczeń ogółem z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przypadła na osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach przemysłowych. Udział świadczeń wypłaconych pracownikom przemysłu wyniósł 1603,8 tys. zł., wzrósł do 58,2%. Analizując dynamikę ogólnych kosztów świadczeń w województwie łódzkim w roku 2008 – w przemyśle; handlu i naprawach; transporcie, gospodarce magazynowej i łączności; edukacji; opiece zdrowotnej i pomocy społecznej – należy zauważyć, że we wszystkich wymienionych rodzajach działalności, w porównaniu z rokiem poprzednim, nastąpił wzrost kosztów świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odpowiednio o 2,8%, 29,7%, 3,8%, 23,9% i 38,5%. Znaczący spadek kosztów ogółem wyrażonych w wartościach absolutnych i względnych, odpowiednio o 181,9 tys. zł, tj. 36,9% nastąpił w budownictwie.

TABL. 8. KOSZTY ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Ogółem	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych
		razem	w tym z tytułu wypadków przy pracy			razem	w tym z tytułu wypadków przy pracy	
	2007				2008			
W TYS. ŻŁOTYCH								
OGÓŁEM	2774,0	2673,7	2459,4	98,8	2754,5	2602,7	2412,2	135,4
Sektor publiczny	680,5	610,8	560,2	68,2	694,3	607,7	493,8	86,6
Sektor prywatny	2093,5	2062,9	1899,2	30,6	2060,2	1995	1918,4	48,8
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	36,7	36,7	22,0	-	12,0	12,0	3,9	-
Przemysł	1560,3	1462,0	1299,0	96,8	1603,8	1456,2	1383,7	133,8
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	1433,8	1354,9	1198,4	78,9	1477,7	1346,9	1285,2	117,0
Budownictwo	492,3	491,3	487	1,0	310,4	307,8	297,3	-
Handel i naprawy	203,4	202,4	199,5	1,0	263,8	263,8	262,8	-
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	161,6	161,6	139,6	-	167,8	167,8	158,0	-
Obsługa nieruchomości i firm	33,8	33,8	33,8	-	4,9	4,9	2,5	-
Edukacja	11,7	11,7	11,7	-	14,5	14,5	14,5	-
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	249,7	249,7	242,3	-	345,8	344,2	258,0	1,6
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	24,5	24,5	24,5	-	31,5	31,5	31,5	-
ŚREDNI KOSZT ŚWIADCZENIA W ŻŁOTYCH NA OSOBE								
OGÓŁEM	-	2568	2442	6587	-	2624	2539	7522
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	-	3670	3143	-	-	3000	1950	-
Przemysł	-	2405	2228	7446	-	2403	2369	7871
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	-	2432	2240	8767	-	2409	2389	9000
Budownictwo	-	3779	3805	1000	-	3382	3457	-
Handel i naprawy	-	2200	2192	1000	-	3104	3129	-
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	-	2376	2115	-	-	3166	3098	-
Obsługa nieruchomości i firm	-	8450	8450	-	-	2450	2500	-
Edukacja	-	1671	1671	-	-	3625	3625	-
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	-	2229	2183	-	-	2608	2098	1600
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	-	2450	2450	-	-	2100	2100	-

Kierunek opisanych wyżej zmian dotyczących skali i struktury odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odzwierciedlony został również w średnich wartościach wypłat przypadających na osobę w ramach większości sekcji PKD. Należy m.in. odnotować wzrost średniego, jednostkowego odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 2568 zł w 2007 r. do 2624 zł w 2008 r. Wzrost wartości średniego świadczenia na osobę odnotowano w sekcjach: „Handel i naprawy”; „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”; „Edukacja”; „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, natomiast

największy, a więc 71,0% spadek średniego, jednostkowego świadczenia odszkodowawczego z 8450 do 2450 zł odnotowano w sekcji „Obsługa nieruchomości i firm”.

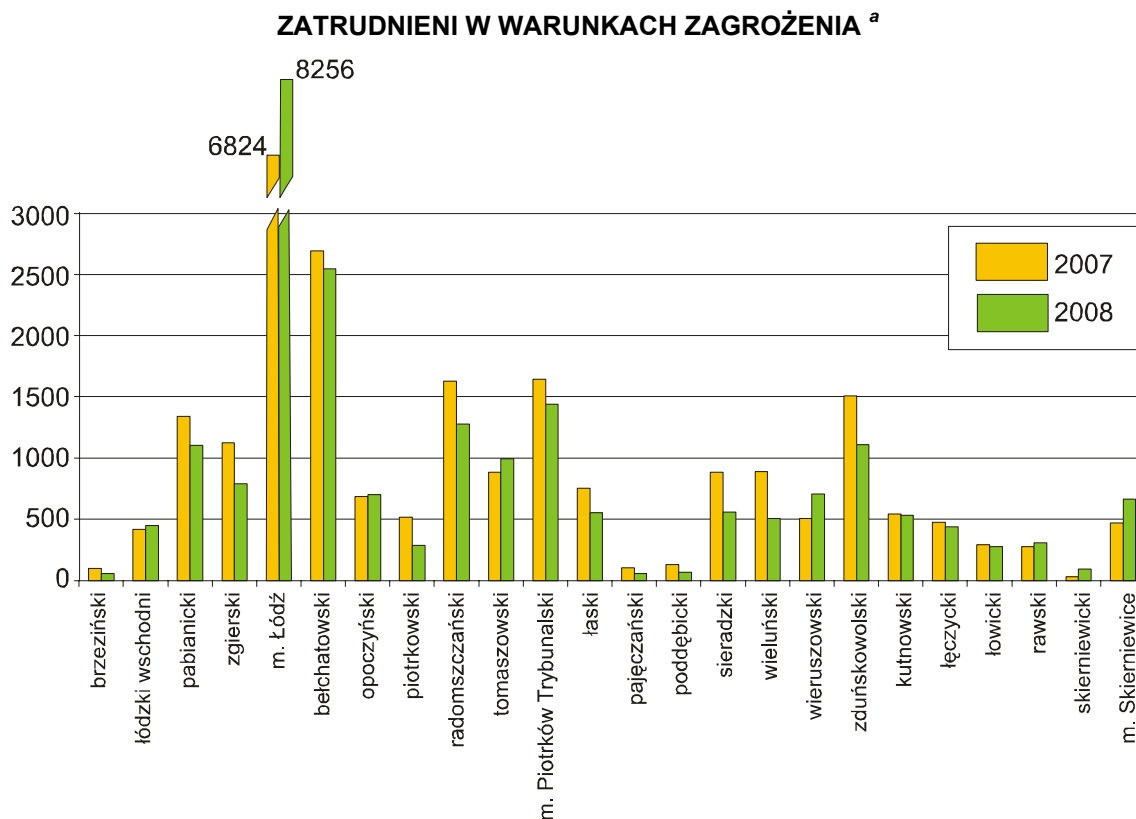
W tabelicy 9 przedstawiono liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia według grup i rodzaju zagrożenia oraz powiatów. W 2008 r. powiatem o najniższym udziale zatrudnionych w warunkach zagrożenia w województwie łódzkim był powiat pączęzański oraz brzeziński, w których zatrudnieni w warunkach zagrożenia stanowili po 0,2% ogółu zatrudnionych w niekorzystnych warunkach pracy w województwie. W 2008 r. w powiecie pączęzańskim odnotowano spadek liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia, ze 104 do 55 osób, a w brzezińskim z 98 do 53 osób.

TABL. 9. ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG GRUP I NASILENIA ZAGROŻENIA ORAZ W PRZEKROJU POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym zagrożenia związane			Ogółem	W tym zagrożenia związane		
		ze środowiskiem pracy	z uciążliwością pracy	z czynnikami mechanicznymi		ze środowiskiem pracy	z uciążliwością pracy	z czynnikami mechanicznymi
	2007				2008			
w osobach								
ŁÓDZKIE	24721	15686	6191	2844	23761	14092	7122	2547
Podregion łódzki	2981	1740	1007	234	2391	1633	590	168
Powiat:								
brzeziński.....	98	74	22	2	53	26	21	6
łódzki wschodni.....	416	301	98	17	447	329	101	17
pabianicki.....	1342	752	454	136	1102	700	285	117
zgierski.....	1125	613	433	79	789	578	183	28
Podregion m. Łódź.....	6824	4758	1338	728	8256	4475	3168	613
m. Łódź.....	6824	4758	1338	728	8256	4475	3168	613
Podregion piotrkowski	8060	4621	2278	1161	7252	4108	2077	1067
Powiat								
bełchatowski.....	2696	1950	477	269	2548	1804	466	278
opoczyński.....	683	208	380	95	702	191	372	139
piotrkowski.....	520	307	57	156	288	129	27	132
radomszczański.....	1631	1003	243	385	1279	813	196	270
tomaszowski.....	886	633	101	152	997	595	247	155
m. Piotrków Trybunalski	1644	520	1020	104	1438	576	769	93
Podregion sieradzki	4774	3239	1107	428	3550	2154	933	463
Powiat								
łaski.....	751	385	353	13	554	128	372	54
pączęzański.....	104	41	21	42	55	17	10	28
podębicki.....	132	68	30	34	65	20	15	30
sieradzki.....	884	567	256	61	559	316	186	57
wieluński.....	891	731	124	36	506	129	326	51
wieruszowski.....	506	303	40	163	703	503	20	180
zdunskowolski.....	1506	1144	283	79	1108	1041	4	63
Podregion skierniewicki	2082	1328	461	293	2312	1722	354	236
Powiat								
kutnowski.....	542	379	134	29	531	341	116	74
łęczycki.....	477	316	19	142	441	340	37	64
łowicki.....	290	219	71	-	277	208	62	7
rawski.....	274	176	52	46	307	228	42	37
skierniewicki.....	31	31	-	-	92	44	31	17
m. Skierniewice.....	468	207	185	76	664	561	66	37

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Powiatem o największym udziale osób zatrudnionych w warunkach zagrożeniach była Łódź, gdzie w 2008 r. osoby te stanowiły 34,7% (8256 osób) ogólnej liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia w województwie. W 2008 r. w porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób zatrudnionych w niekorzystnych warunkach pracy w Łodzi zwiększyła się o 21,0%, tj. o 1432 osoby. Zróżnicowany względny przyrost liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia występował jeszcze w 7 innych powiatach – najmniejszy o 2,8% (o 19 osób) odnotowano w powiecie opoczyńskim, a największy o 196,8% (o 61 osób) w powiecie skierniewickim. Na tle powiatów o względnym spadku liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyróżniał się powiat kutnowski, w którym wyniósł on jedynie 2,0% (11 osób). Powiatem o największym względnym spadku, wynoszącym 50,8% (o 67 osób) był powiat poddębicki.

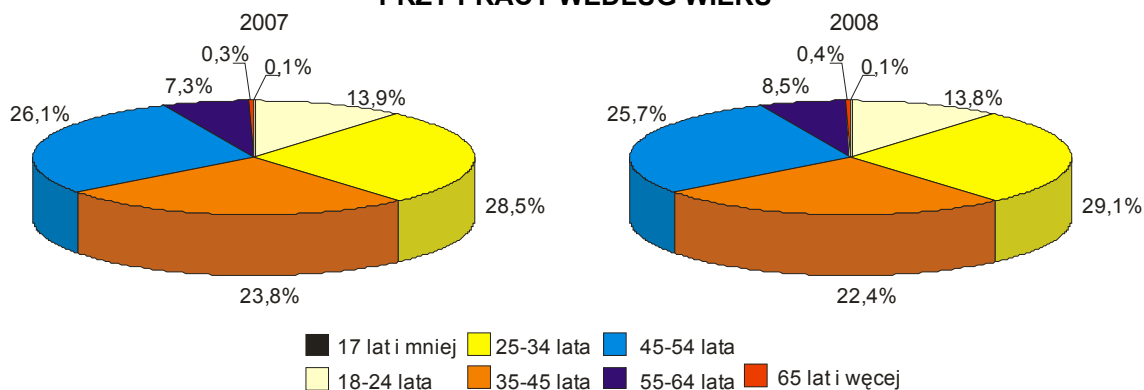
^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

WYPADKI PRZY PRACY

Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy w 2008 r. w województwie łódzkim wyniosła 6,7 tys. osób i była wyższa niż przed rokiem o 3,0%.

W 2008 r. największą liczbę osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy – 1951 osób odnotowano w grupie wieku 25-34 lata oraz w grupie 45-54 lata – 1725 osób, podczas gdy rok wcześniej liczba osób poszkodowanych w omawianych grupach wyniosła odpowiednio 1853 i 1699. Nieco mniejszą grupę w 2008 r. stanowili poszkodowani w wieku 35-44 lata – 1502 osoby oraz pracujący-poszkodowani w wieku 18-24 lata – 925 osób. W 2007 r. liczba poszkodowanych w wymienionych grupach wieku kształtowała się odpowiednio 1546 i 906 osób. Znaczącą grupę poszkodowanych stanowiły również osoby w wieku 55-64 lata, ich liczba wyniosła 569 osób (2008 r.) podczas gdy w 2007 r. 474 osoby.

STRUKTURA OSÓB POSZKODOWANYCH W WYPADKACH PRZY PRACY WEDŁUG WIEKU

Rozkład liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy według grup wieku wskazuje, że do ogólnego 3,0% przyrostu liczby osób poszkodowanych w 2008 r. w województwie łódzkim w największym stopniu przyczynił się przyrost poszkodowanych w wieku: 55-64 lata (o 20,0%) i 25-34 lata (o 5,3%), a w dalszej kolejności przyrost poszkodowanych w grupie wieku 18-24 lata (o 2,1%) oraz 45-54 lata (o 1,5%).

Struktura liczby wypadków i liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy według sekcji PKD w województwie łódzkim, w porównaniu z rokiem poprzednim, jest zbliżona. Dane o poszkodowanych w wypadkach przy pracy według sekcji PKD w województwie łódzkim (por. tablica 10) wskazują, że rodzajem działalności o najwyższym udziale poszkodowanych w wypadkach przy pracy w 2008 r. (podobnie jak rok wcześniej) był przemysł, w którym poszkodowani stanowili 40,8% (przed rokiem 41,7%). W dalszej kolejności wymienić należy sekcje: „Handel i naprawy” – 13,3% (12,5%) i „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” – 10,9% (11,7%). Z kolei najmniejszy odsetek poszkodowanych w wypadkach związanych z pracą odnotowano w sekcjach: „Hotele i restauracje” (po 1,0% w obu latach) oraz „Pośrednictwo finansowe” – 0,5% w 2008 r. i 0,6% w 2007 r.

Porównując przyrost liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie łódzkim w 2008 r. warto zauważyć, że w dominującym pod tym względem przemyśle wzrost liczby osób poszkodowanych był niższy, niż wśród ogólnej liczby poszkodowanych i wyniósł 0,7%. Największym przyrostem liczby osób poszkodowanych odznaczała się m.in. sekcja „Edukacja” – o 21,2%, a najmniejszym – „Obsługa nieruchomości i firm” – 5,1%. Natomiast „Budownictwo”, „Pośrednictwo finansowe” oraz „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” to trzy sekcje, w których nastąpił spadek liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, odpowiednio o 5,3%, 5,4% i 4,6%.

TABL.10. WYPADKI PRZY PRACY I TRAKTOWANE NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY (W TYM ZBIOROWE) ORAZ LICZBA POSZKODOWANYCH W WYPADKACH WEDŁUG SEKCJI PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wypadków				Poszkodowani w wypadkach			
	Ogółem	w tym zbiorowych	ogółem	w tym zbiorowych	Ogółem	w tym zbiorowych	ogółem	w tym zbiorowych
	2007		2008		2007		2008	
OGÓŁEM	6460	30	6676	22	6504	74	6700	46
sektor publiczny	1952	13	1878	5	1967	28	1883	10
sektor prywatny	4508	17	4798	17	4537	46	4817	36
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	57	-	72	-	57	-	72	-
Przemysł	2701	8	2726	5	2714	21	2732	11
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	2462	5	2534	5	2472	15	2540	11
Budownictwo	502	5	485	1	513	16	486	2
Handel i naprawy	808	2	886	7	811	5	894	15
Hotele i restauracje	65	1	70	-	66	2	70	-
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	365	4	397	-	369	8	397	-
Pośrednictwo finansowe	36	1	34	1	37	2	35	2
Obsługa nieruchomości i firm	544	2	572	2	546	4	574	4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	210	2	229	2	212	4	231	4
Edukacja	248	1	302	1	250	3	303	2
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	759	3	726	2	763	7	728	4
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	165	1	177	1	166	2	178	2

W 2008 r., podobnie jak przed rokiem, najczęściej osób poszkodowanych było wśród pracowników podmiotów o liczbie pracujących: od 50 do 249 oraz 500 i więcej osób. Poszkodowani, zatrudnieni w jednostkach od 50 do 249 pracujących stanowili 30,2% (2023 osoby w 2008 r.) ogółu poszkodowanych, natomiast odsetek poszkodowanych w wypadkach przy pracy w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 500 osób wyniósł 31,3% (2095 osób) ogólnej liczby poszkodowanych. W tych dwóch grupach przedsiębiorstw dynamika wzrostu liczby osób poszkodowanych wyniosła odpowiednio 92,2% i 101,2%. Poza omówionymi grupami wzrost liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy można zauważyć m.in. w podmiotach małych, posiadających od 2 do 9 pracowników – o 10,2%, na które w 2008 r. przypadało 4,4% (w 2007 r. 4,1%) poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz w podmiotach o liczbie pracujących od 250 do 499 osób – o 34,1%, skupiających w 2008 r. 17,9% (w 2007 r. 13,7%) poszkodowanych w wypadkach przy pracy.

TABL.11. LICZBA OSÓB POSZKODOWANYCH W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG SEKTORÓW I WIELKOŚCI ZAKŁADÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Poszkodowani - liczba kart w zakładach (jednostkach lokalnych)					
	ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny	Ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
	2007			2008		
OGÓŁEM	6504	1967	4537	6700	1883	4817
Zakłady o liczbie pracujących:						
1	10	-	10	18	3	15
2 – 9	266	9	257	293	16	277
10 – 49	962	206	756	959	201	758
50 – 249	2193	601	1592	2023	522	1501
250 – 499	894	167	727	1199	306	893
500 i więcej	2071	948	1123	2095	812	1283
nieznanej	108	36	72	113	23	90

W 2008 r. struktura poszkodowanych według statusu zatrudnienia wskazuje na spadek do 52,3% udziału poszkodowanych w wypadkach zatrudnionych na czas nieokreślony i jednocześnie wzrost do 45,0% udziału osób zatrudnionych na czas określony. Pozostałe osoby, posiadające status współpracownika, praktykanta, ucznia, inny lub nieznaną stanowią zaledwie 2,6% ogółu poszkodowanych w wypadkach przy pracy

TABL.12. POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY I W WYPADKACH TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG WYBRANYCH GRUP ZAWODÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008
OGÓŁEM	6504	6700
w tym:		
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	391	408
Specjaliści szkolnictwa	145	160
Pracownicy obsługi biurowej	423	452
Pracownicy usług osobistych i ochrony	212	250
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	255	351
Górnicy i robotnicy budowlani	406	379
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	863	888
Pozostali robotnicy przemysłówki i rzemieślnicy	516	475
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	205	233
Operatorzy i monterzy maszyn	694	728
Kierowcy i operatorzy pojazdów	519	519
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	463	450
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie.....	533	499

Statystyka wypadków przy pracy jest na tyle szczegółowa, że można wskazać grupy zawodów, w których pracujący są najczęściej narażeni na wypadek przy pracy. W tabelicy 12 przedstawiono wybrane grupy zawodów, na które łącznie 86,4% ogólnej liczby poszkodowanych w 2008 r. Z zaprezentowanych danych wynika, że najbardziej zagrożone wypadkami przy pracy grupy zawodów to: „robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” – poszkodowani z tej grupy stanowili 13,3% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz „operatorzy i monterzy maszyn”, których udział wśród poszkodowanych wyniósł 10,9%. Trzecią najliczniejszą grupę osób najbardziej zagrożonych wystąpieniem urazu lub śmierci pracownika w związku z pracą byli „kierowcy i operatorzy pojazdów” (7,7%). Spośród grup zawodów wymienionych w tabelicy najmniej zagrożeni wypadkiem przy pracy byli: „specjaliści szkolnictwa” i „operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych”. Poszkodowani z tych grup zawodów stanowili w 2008 r. tylko 2,4% i 3,5% z ogólnej liczby 6700 poszkodowanych (rok wcześniej 2,2% i 3,2% z 6504 ogólnej liczby poszkodowanych).

TABL.13. POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY I W WYPADKACH TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG RODZAJU WYKONYWANEGO ZAWODU

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008
OGÓŁEM	6504	6700
w tym:		
Pielęgniarka	223	176
Nauczyciel wychowania fizycznego	45	42
Magazynier	207	241
Listonosz	64	64
Sprzedawca	240	310
Ślusarz	116	117
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	52	36
Kierowca samochodu osobowego	74	56
Kierowca samochodu ciężarowego	186	186
Sprzątaczkę	133	130
Robotnik budowlany	69	69
Robotnik magazynowy	66	73

W analizie liczby osób poszkodowanych według rodzaju wykonywanego zawodu, ze względu na bardzo szczegółową klasyfikację zawodów, nie sposób wskazać takie rodzaje zawodów, w których zatrudnieni byli w sposób szczególny narażeni na wypadek przy pracy. W tablicy 13 zaprezentowano liczbę osób poszkodowanych według wybranych rodzajów zawodów. Wynika z niej, że w 2008 r. wśród zawodów, w których odnotowano najwięcej wypadków pracowników byli: sprzedawcy (310 osób), magazynierzy (241 osób), kierowcy samochodu ciężarowego (186 osób) i pielęgniarki (176 osób). W 2007 r. można było wskazać na te same rodzaje wykonywanego zawodu, jako „najbardziej niebezpieczne”, a liczba odnotowanych wypadków była zbliżona. Najwyższy przyrost liczby osób poszkodowanych w 2008 r. stosunku do roku poprzedniego, który wyniósł odpowiednio 29,2%, 16,4% i 10,6%, odnotowano wśród sprzedawców, magazynierów oraz robotników magazynowych.

Istotna z punktu widzenia ochrony pracowników i ograniczania przyszłej liczby wypadków przy pracy jest informacja o najczęstszych wydarzeniach powodujących wypadki. Struktura wydarzeń powodujących wypadki w 2007 i 2008 r. pomimo wzrostu ich liczby, była zbliżona. Najczęstszymi przyczynami wypadków w 2008 r. były: „uderzenie przez obiekt w ruchu” – 22,9%, „zderzenie z (uderzenie w) nieruchomym przedmiotem” – 22,1% oraz „kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym” – 21,6%. Wymienione trzy grupy wydarzeń były łącznie przyczyną 66,6% ogólnej liczby wypadków, podczas gdy w 2007 r. stanowiły przyczynę 66,4% wszystkich wypadków przy pracy (odpowiednio 22,6%, 22,1% i 21,7%).

TABL.14. WYDARZENIA POWODUJĄCE WYPADKI PRZY PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
	2007			2008		
OGÓŁEM	6504	1967	4537	6700	1883	4817
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi	272	60	212	235	58	177
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	16	2	14	20	5	15
Zderzenie z (uderzenie w) nieruchomy przedmiot.....	1436	473	963	1484	460	1024
Uderzenie przez obiekt w ruchu	1471	333	1138	1534	289	1245
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	1411	349	1062	1445	350	1095
Uwięzienie, zmiżdżenie.....	453	89	364	482	70	412
Obciążenie fizyczne, psychiczne	628	256	372	736	249	487
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia.....	137	89	48	133	75	58
Inne wydarzenia	626	295	331	587	306	281
Brak informacji	54	21	33	44	21	23

Jeśli wziąć pod uwagę czynności wykonywane przez pracowników w chwili wypadku to w 2008 r. podczas „poruszania się” (m.in. (w)chodzenie, bieganie, skakanie, wstawanie, siadanie, pływanie itp.) poszkodowanych wypadkach zostały 2093 osoby (31,2%). Następnie, przy pracach polegających na „operowaniu przedmiotami” poszkodowanych zostało 1240 osób (18,5%), a podczas „transportu ręcznego” 1008 osób (15,0%). W „obsługiwania maszyn” 816 osób (12,2%), a w 762 przypadkach (11,4%) czynnościami wykonywanymi w chwili wypadku były „prace narzędziami ręcznymi”. Wymienione wyżej pięć grup czynności wykonywanych w chwili wypadku występowało w przypadku 88,3% poszkodowanych (przed rokiem 88,4%).

Następstwem rodzaju wydarzeń powodujących wypadek przy pracy oraz wykonywanych czynności jest rodzaj odniesionego urazu w wyniku wypadku. W wyniku wypadku pracownicy najczęściej doznawali „ran i powierzchownych urazów” W 2008 r. było to 40,5% przypadków, przed rokiem 39,7%. W drugiej grupie powszechnie występujących urazów znalazły się „przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania” – 19,3% przypadków, natomiast trzecią grupę najczęstszych uszkodzeń ciała stanowiły „złamania kości” występujące 18,0% poszkodowanych. W 2008 r. wśród znaczących rodzajów urazów, stanowiących powyżej 5,0% urazów ogółem najbardziej wzrosły: liczba „ran i powierzchownych urazów” – o 5,2% oraz liczba „urazów wewnętrznych” i „innych urazów” – odpowiednio o 10,6% i 5,9%.

Na podstawie danych statystycznych z karty wypadków przy pracy można również wskazać części ciała, które najczęściej podlegają uszkodzeniu w wyniku wypadku, a więc umiejscowienie urazu. W pierwszej kolejności są to urazy kończyn górnych – ręka nadgarstek, przedramię, łokieć, ramię, okolica pachowa i naramienna. W 2008 r. uszkodzenia tego rodzaju wystąpiły u 44,7%, tj. 2994 poszkodowanych w wypadkach przy pracy, podczas gdy w 2007 r. liczba poszkodowanych z urazami kończyn górnych wyniosła 46,1%, tj. 2997 osób. W drugiej kolejności pod względem częstości umiejscowienia urazu znalazły się osoby z ranami kończyn dolnych – miednica, udo, kolano, podudzie i stopa. Ich urazy odnotowano w 2008 r. wśród 32,8%, czyli 2200 poszkodowanych, a rok wcześniej odpowiednio u 32,0%, tj. 2081 poszkodowanych osób. Trzecia znacząca grupa urazów dotyczyła głowy poszkodowanych, w 2008 r. odsetek osób z tym urazem wyniósł 9,8% (658 osób), a rok wcześniej 10,3% (669 osób). Porównując liczbę poszkodowanych według umiejscowienia urazu w obydwu latach wśród omawianych urazów można stwierdzić, że wzrost liczby poszkodowanych nastąpił wśród osób z urazami kończyn dolnych (o 5,7%), a liczba osób z urazami kończyn górnych lub głowy uległa zmniejszeniu.

Dalsza szczegółowa analiza osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy według stopnia uszkodzenia ciała wskazuje, że w 2008 r. najczęściej dochodziło do lżejszych uszkodzeń ciała – występowały one u 98,8%, tj. 6619 osób spośród wszystkich 6700 poszkodowanych w wypadkach przy pracy. Osoby, które doznały ciężkiego uszkodzenia ciała stanowiły 0,8%, tj. 51 ogółu poszkodowanych w wypadkach, a zdarzeniu śmiertelnemu uległo 0,4%, tj. 30 osób. W 2007 r. odsetek osób poszkodowanych z lżejszym uszkodzeniem ciała wyniósł 98,4% (6403 osoby) z ciężkim uszkodzeniem ciała 1,1% (74 osoby), a udział osób, które poniosły śmierć wyniósł 0,4% (27 osób).

Średnia liczba dni niezdolności do pracy poszkodowanego w wyniku wypadku przy pracy w wyniosła w 2008 r. 39,6 dnia (przed rokiem 40,6 dnia), natomiast szczegółowy rozkład liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, według dni niezdolności do pracy przedstawiono w tabelicy 15. Jak już wspomniano w 2008 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy o 3,0%, jednak ich struktura według liczby dni niezdolności do pracy pozostała zbliżona. W przypadku 30,8% osób w 2008 r. i 32,9% osób w 2007 r. okres niezdolności do pracy z powodu wypadku przy pracy wyniósł od 1 do 3 miesięcy. Osoby niezdolne do pracy w okresie od 21 dni do 1 miesiąca stanowiły drugą znaczną grupę poszkodowanych w wypadku przy pracy, odpowiednio 14,5% osób w 2008 r. oraz 14,6% osób w 2007 r. Z kolei trzecią znaczną grupę stanowili poszkodowani i niezdolni do pracy w okresie 14-20 dni – w 2008 r. ich odsetek wyniósł 15,8%, a rok wcześniej 15,3% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie łódzkim.

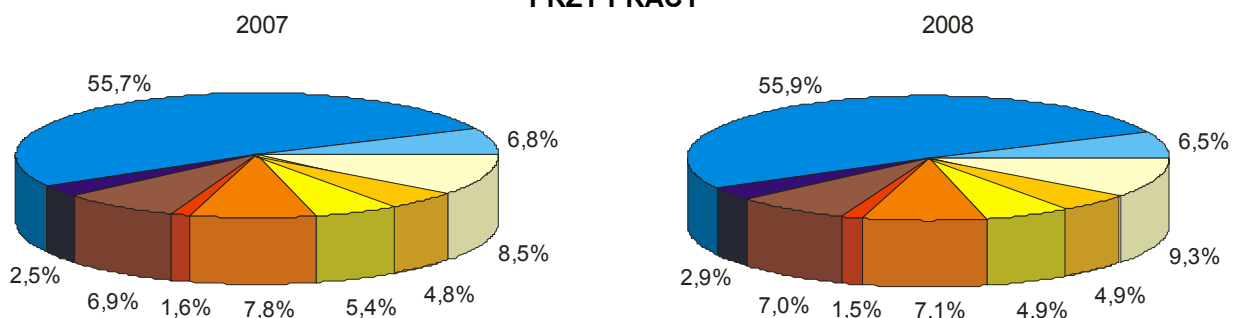
TABL.15. POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY I W WYPADKACH TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG DNI NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008
OGÓŁEM	6504	6700
w tym wypadki śmiertelne:	27	30
Osoby o liczbie dni niezdolności do pracy	6477	6670
0-3	656	767
4-6	143	161
7-13	859	891
14-20	994	1055
21 dni - mniej niż 1 miesiąc.....	943	965
od 1 miesiąca do 3 miesięcy ^a	2128	2057
od 3 miesiące do 6 miesięcy.....	537	539
6 miesięcy i więcej	217	235

a Przeciętnie 30 dni.

Podsumowując analizę wypadków przy pracy można dodatkowo wskazać przyczyny wypadków przy pracy mając na uwadze, że może występować kilka przyczyn tego samego zdarzenia. A zatem ponad połową przyczyn wypadków przy pracy, tj. 7229 (6758 w 2007 r.) było nieprawidłowe zachowanie się pracownika. Wymieniona przyczyna stanowiła w 2008 r. 55,9% a rok wcześniej 55,7% ogólnej liczby czynników powodujących wypadki. Inne przyczyny wypadków przy pracy w 2008 r., według częstości ich występowania to: niewłaściwy stan czynnika materialnego, który występował 1204 razy (a w roku 2007 – 1030 razy); brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika, stanowiące powód 914 wypadków (a w roku 2007 – 947 wypadków) oraz niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika, które było przyczyną 911 wypadków przy pracy (w roku 2007 był to powód 832 wypadków). Najmniej istotnymi czynnikami powodującymi wypadki przy pracy były: stan psychofizyczny pracownika, nie zapewniający bezpieczeństwa pracy, stanowiący przyczynę 371 wypadków (305 zdarzeń w roku 2007) oraz nieużywanie sprzętu ochronnego przez pracownika, które przyczyniło się w 2008 r. do 198 wypadków (192 zdarzeń w roku poprzednim).

STRUKTURA PRZYCZYN WYPADKÓW PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY^a

- Niewłaściwy stan czynnika materialnego
- Niewłaściwa organizacja pracy lub stanowiska pracy
- Nieużywanie sprzętu ochronnego przez pracownika
- Stan psychofizyczny pracownika nie zapewniający bezpieczeństwa pracy
- Inna przyczyna

- Niewłaściwa ogólna organizacja pracy
- Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika
- Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika
- Nieprawidłowe zachowanie się pracownika

a Może być kilka przyczyn tego samego wypadku.